

Száva Csanád

EMINESCU MAGYARUL, 2021-BEN

Eminescu egy állócsillag, miért kellene lehozni az égről? Talán erre gondolhatunk, amikor feltesszük a kérdést: miért kellene egy olyan klasszikust fordítani, akit már átültettek páran magyarra?

Valahogy úgy érzem, azoknak, akik hallottak Eminescuról, valamilyen értelemben ő egy bálvány, aki magasra emelve, érinthetetlenül áll piederstálján. Sokat beszélnek róla, a diákoknak fontos tananyag. Nem lehet megkerülni, mégis, vagy éppen ezért, a hetvenes évektől nem igazán nyúltak hozzá, legalábbis ami a magyarra fordítást illeti. Így nagy kihívásnak, és kézenfekvő, de ugyanakkor szinte borzongást keltő feladatnak éreztük a szövegek átültetését. Az már csak ráadás volt, hogy a költő itt prózai álruhában szólal meg.

Tavaly, 2021-ben, még a járvány árnyékában, online formában szervezték meg a FILIT fordítóknak szánt műhelymunkáit. A FILIT talán a legnagyobb romániai irodalmi fesztivál, sok-sok külföldi és helyi meghívottal, mind nagy nevek. A fordítói műhely résztvevőinek igencsak színes sora a világ minden tájáról érkezik: Kazahsztán, Brazília, de Szlovénia is képviseltette volt abban az évben. A workshop egyik kötelező feladatként kaptuk egy részlet lefordítását Eminescu Boldogtalan Dionisából.

Igazából sokan már a találkozás előtt lefordították a szöveget, sőt egyesek túl is lépték a keretet. Koszta Gabriella is egy nagyobb adagot ültetett át magyarra, engem pedig elsősorban a versbetét érdekelt. Az egyik FILIT-es napon szóba került, hogy le lehetne az egész szöveget fordítani, hiszen igaz az, hogy létezik magyar fordítás, de Jékely szép és tiszta fordítása jó régecske, 1975-ben készült. Időközben megtaláltam még pár verzióját a versbetétnek, a legjobbnak az említett költő-műfordítóén kívül a Franyóé és a Szabó Lőrincé tűnt.

Koszta Gabriella azzal az ötlettel jött, hogy lefordítaná a prózai részt, és – tekintve, hogy van két magyarra fordító résztvevő itt, akik mindketten költőként is működnek – egyikük átültethetné a verset. André Ferencsel sokat beszélgettünk erről, végül hozzám került a

feladat, ami – a formai kötöttségeket tekintve – szép kihívásnak látszott. Ami ezenkívül a legizgalmasabbnak tűnt, az az archaikus nyelvezet, meg az eminescui melankólia korszerű visszaadása.

Rövid idővel a FILIT után el is készült a Dionis, és hogyha már ennyire elmerültünk Eminescu világában, természetesnek tűnt az is, hogy a széles körben másik legfontosabb prózai írásának tartott Cezarát is lefordítsam. Sok levelezés és egymás szövegverzióinak hosszas javítgatása után itt van az eredmény: a két, általunk is legfontosabbnak tartott Eminescu-próza új magyar fordítása, amely tervek szerint közelebbről könyv formájában is megjelenik a Jászvásári Irodalmi Múzeum jóvoltából.

Mihai Eminescu
BOLDOGTALAN DIONIS

(részlet)

(...)

...Észrevette, hogy a gondolatai sokszor ritmikus sorokba rendeződnek, rímes beszédbe, és akkor nem bírta ki, hogy papírra ne vesse őket... leginkább az üres boroskancsó bírta rá, hogy megteljék bánatos gondolatokkal...

Jaj, a hasas boroskancsó gyertyatartónak ha jó lesz,
Lám, a taknyos gyertyaszál is sercegve égeti zsírját.
S ebben a nagy szegénységben ihletet várj, vígan írd hát –
Nem láttam pénzt vagy száz éve, hónap telt, s nem ittam bort, szeszt.

Cigarettaért királyság; felhőknél otthont a hó lelt,
Ábrándozni!... Mégis hogy' s ki? Ablak szélről megnyikordul,
A padláson macska nyávog, pulykának taréja zordul,
Melankóliával, lilán sétál: itt e hely, mag ott lesz?

Uh! hideg van, szusz belém fagy – és a nagy báránybórsapka
Jól ráhúzva a fülemre – meztéllábam már nem bánom.

Mint cigány, ki a repedt fal odvát kézzel fedte házon,
Karjaimból húzok rolót, fordítanék fagyot langyabbra.

Vagy egér, vagy ily lehetne lényem – hát azt szörme védi,
Könyveimből jócskán ennék – jaj, nem érdekelne a fagy.
Jónak, édesnek tűnhetne Homéroszból egy kis darab,
Falban a lyuk: akár kastély, s feleségem képként nézni...

Pókhálós, poros falon, meg mocskos hűjűban tenyészik
Fönn a sok vörös poloska, úgyhogy élvezettel nézed!
Fagy talán a szalmazsákunk; csak hogy honnét szívják véred,
Azt ha tudnád, mily jó lenne! – A csapat kirajzást készít,

Mennek defilációra – ez minő uras mulatság!
Ím ez az öreg poloska, nézd milyen betyáron lépked,
Az lovas... sebesebb léptű... franciául szól, ha kérded?
Aki ott kerüli őket: gyermekded romantikus lány.

Brrr, úgy fázom! Lám, a kézen tétovázik egy nagy bolha,
Szájamnál puhítom markom – elkapom – nem, hagyjuk futni!
Tévedjen csak nőszemélyre, lenne az – hejhó – ördögi...
Hát de engem érdekeljen – francos ipsét irtsam volna?

Macskám kályhánál dorombol, ül fásultan. Hé, te macska!
Hát jer, beszéljünk, egyetlen ébresztgetőm, társaságom;
Macskaváros, egy ha lenne, elnökölnél a tanácson,
Tudd te is meg végre egyszer, hogy s mint él gazdagabbacska.

Mit gondol vajon furfangos ésszel a bújó dorombos,
Mily eszmék édes sorából választ macska-fantáziát?
Tán afférral csábítják most a fehérszörmés gráciák?
Randevú a padláson lesz? Tán a csűrben, fenn a dombon?

Csak ha macska vón' világon, akkor is poéta lennék?
Mindegy: hón ódát nyávogni, vagy tragédiát – egy Garrick.
Lesve, hogy' vonul egérhad, a nap nyújtózódva telik,
Padlásról, vagy honnan éred, búsan szemed holdra vetnéd.

Bölcseelő ha volnék? Lelkem épp csak irgalomra várna.
Nép előtt, ha szónokolnék, védeném én az eszményit,
Hálás ifjakat s hölgyimet sziporkáim megigézik.
Tézisem: világunk álom, pusztá álom, macska álma.

Mint pap azon templomban, mely, ím, e lénynek lett szentelve,
Melyik kép s hasonlatosság szerint kreált macskanépet,
Azt kiáltom: macskanépség, macskanépség, jaj, gebédet
S lelkedet elhagyta Isten, nagybőjtről megfeledkezve.

Jaj, ezért vegyült közéték még olyan, ki nem hisz törvényt,
Értelmünk az értés fölött, ész feljebb van, mint az eszes.
Ez vinné a macskasorsot fel, míg nem kiteljesített!
Ateisták, poklot féltek? Denevéres szellem-örvény?

Anathema sit! – leköphet bármely jó, baráti macska!
Láthatnátok, a bölcsesség, az belőletek csak árad!
Jaj, te lelketlen kis macska! Kaphat karmot, karmolászhat,
Bajsza is van, csak szaglássza, hol csak éri; ím a mancsa.

Jaj, a lámpa, még kialszik csöpp, pislákoló kis fénye,
Bácsi, menj, lefekhetsz immár, várod nappalt sötét váltson?
Álmodjunk aranyt s kedvezést, te kemencén, én az ágyon,
Hej, csak bár aludni tudnék: álom a gond pihenése.

Ó, temesd be lényemet te, néma harmóniát-hozó,
Álom, jer hát – vagy halál, jer, mert nekem már tényleg mindegy,
Macska, bolha, vagy ha hold az, kikkel cimborálok, mint egy
Senki – néked mit hoz jövő? Költő vagy – leszel kolduló.

Száva Csanád fordítása

...De ezen az estén Dionis vidám volt anélkül, hogy tudta volna, mitől.
A csorba boroskancsóba dugott gyertya fényében felnyitott egy moly-
rágta könyvet – egy állatöv kéziratot. Babonás ateista volt – vannak
ilyenek. A könyv tekervényes iniciáléit furcsa módon mintha vérvörös

tintával írták volna, kegyes, tekervényes, csodálatos cirill betűkkel. Az asztrológia inkább bizánci eredetű, geocentrikus rendszerű volt, amely a földet helyezte a világmindenség középpontjába, ahol az ember olyan teremtmény, akinek kedvéért az Isten megteremtette a világot. A címe latin volt: „architecturae cosmicae sive astronimiae geocentricae compendium” – az isteni teremtett világ rendjéről, amiképpen minden földi alkotás az Isten teremtményének mutatkozik – görögről románra fordítva, az álltajegyek emberi életre gyakorolt hatásairól. És egy ajánlás: „az ő határtalan lényének, az ő csodálatos isteni cselekedeteinek örök, dicső magasztalására.” A lapok tele voltak egy képzeletbeli világrend vázlataival, a széleken Platón és Pitagorasz portréi és görög bölcsességek. Két egymást keresztező háromszög körül ez a mondat: „Director coeli vigilat noctesque, qui sistit fixas horas terrigenae.” A vörössel festett konstellációk egy képzeletbeli és misztikus rendszer szerinti mértani számítások, végül sok álomfejtés ábécé sorrendben – olyan könyv, amely kétségtelenül lángra lobbantja a babonás elméket, amelyek készek ilyesmivel táplálkozni. A könyv végére a sárkánnyal harcoló Szent Györgyöt festették – az isteni szimbólum azt jelképezte, hogy az igazság megsemmisíti a tudatlanságot. A hátán az arany réteg megkopott, helyenként még foltokban meg-megcsillant. Az asztalra könyökölve, fejét tenyerére támasztva Dionis különös érdeklődéssel addig olvasta a homályos szöveget, amíg a gyertyaláng füstölögve agonizálni kezdett. Kialudt. Közelebb vitte székét az ablakhoz, kinyitotta, és a sápadt holdfényben egyik lapot a másik után forgatva vizsgálta a különös konstellációkat. Az egyik lapon számos egymást keresztező kört talált, olyan sokat, hogy vörös fonalgombolyagnak vagy vérrel festett pókhálónak tűnt. Aztán felemelte fejét, és álmodozva nézte a hold szelíd arcát – ahogy szépen, világosan vonult a tiszta, mély, áttetsző égen az ezüstösen kúszó felhők, a nagy és folyékony arany csillagok között. Úgy tűnt, fölötte még ezernyi égbolt van, úgy tűnt, hogy vélt létezésük átsejlik a kék mélységen... Ki tudja – gondolta Dionis –, hogy ez a könyv nem képes-e áthelyezni őket a lélek mélyébe, olyan világokba, amilyenek ő szeretné látni őket, ragyogóan kék, nedvesen áramló térségekbe.

Dionis házával szemben szép fehér ház állt. Az egyik emeleti ablakból a vibráló éjszakai levegőben csembaló édes hangja hallatszott, és egy fiatal lány remegő hangon halk imát dúdolt, csaknem ellanót, titokzatost. Dionis lehunyta szemét, hogy szabadon álmodozzon. Úgy

érezte, kietlen pusztában van, mely hosszú és száraz, mint a homok, fölötte a fantasztikus és sápadt hold olyan, mint egy halott szűz arca. Éjfél volt. A pusztaság néma, a levegő halott, csak a lélegzete volt eleven, csak a szeme élt, hogy lásson egy ezüst felhőt a magas égen, egy fehér angyalt, ahogy összekulcsolt kézzel térdelt, és mennyei imát dalolt, mélyet és megrendítőt: egy szűz imáját. Félig kinyitotta szemét, és a nyitott boltíves ablakon át a ragyogó szalon közepén látta a fiatal fehér ruhába öltözött lányt, ahogy vékony, hosszú, keceses ujjai a zongora billentyűin vibráltak, és a hangjegyekkel kellemes, lágy mennyei hangját kísérte. Mintha csak a zseniálisan isteni brit zseni, Shakespeare lehelt volna a földre egy alvajáró angyalt, egy új Opheliát. Újra lehunyta a szemét, és visszazuhant a tágas pusztába, a fehér palota összerosódott az ezüst felhővel, a fiatal lány pedig a térdeplő angyallal. Azután erősen összeszorította a szemét, az álma eltűnt a sötétben, nem látott semmit, és a szűz imáját csak mint homályos emléket hallotta, reménytelenül. A zene rég véget ért, de még mindig a hatása foglyaként szorosan csukva tartotta a szemét. Amikor merengéséből feleszmélt, a palota emeleti ablaka nyitva volt, a szalonban sötét, és az ablaküvegek ezüstösen csillogtak a fehér holdfényben. A levegő szőke és nyáriás volt, a Dionis szobájába beáradó holdfény az arcára esett, és könnyekkel teli lelkét kimondhatatlan szomorúsággal töltötte meg. „Igen – ismételte halkán a rögeszméjét –, a homlokunk mögött van a világ, az az elnyúló pusztaság – miért csak a tér, miért nem az idő, a múlt”. Ismét a vörös pókhálókra pillantott, a vonalak megmozdultak. Ujját a közepükbe helyezte, átjárta lelkét a gyönyör, először úgy érezte, hogy hallja azoknak az öregeknek a suttogását, akik kicsi korában, a térdükre ültetve meséltek neki télen, fantasztikus meséket, aranyba és fénybe öltözött tündérekről, akik kristálypalotákban éltek áttetsző életüket, és mintha csak tegnap lett volna, mintha csak tegnap túrt volna ujjával a fehér szakállukba, és hallgatta volna bölcs suttogásukat, a bölcs múltat, azoknak az öregeknek az üzenetét. Kétségtelen... egy láthatatlan kéz visszarántotta a múltba. Arany öltözetű, cobolyprémes uraságok jelentek meg előtte, ódon kastélyokban hallgatta őket a trónjaikon, látta az öregek tanácsát, a tengerként hullámzó lelkes keresztény népet a Fejedelem udvarában, de még minden zavaros volt.

És az asztrológiai vonalak iszonyúan tekergőztek, mint a tüzes kígyók. Egyre nagyobb és nagyobb lett a pókháló.

- Hová álljunk? - hallotta a hangot a könyv parázsló közepéből.

- Alexandru cel Bun! - suttogta tompa hangon, mert az öröme, a csodálata összeszorította a szívét és... a vörös pókháló lassan, lassan kitágult, áttetsző lett, és bíborszínű alkonyi égbolttá alakult. Ő egy lekaszált réten feküdt, az összegyűjtött széna illatozott, fölötte az alkonyi ég még kék volt, tiszta, mély, a vörös és aranyló felhők csapatai betöltötték az eget, a dombok bíborral voltak tele, a madarak a levegőben, a folyók tükre vöröslött, a remegő harangszó betöltötte az estét, vecsernyére hívott. És ő? Micsoda különleges öltözet! Valamilyen posztóruha, fekete kalap - kezében a csillagjós könyv. És minden milyen ismerősnek tűnt. Ő már nem ő volt. Olyan természetesnek tűnt, hogy ebben a világban ébredt. Pontosan tudta, azért jött ki a rétre, hogy olvasson, és olvasás közben elaludt. A sötét kamrát, egy Dionis nevű ember elmúlt életét, különös - csak álmodta! „Ó! gondolta - a könyvem okozta ezt a társítást, az olvasása miatt álmodtam annyi furcsa dolgot. Micsoda idegen világ, micsoda idegen emberek, micsoda nyelv, mintha a miénk volna, de mégis idegen, más”... Különös! Dan szerzetes egy Dionis nevű világi embernek álmodta magát... mintha más időben, más emberek között élt volna! Különös! „Ó, Ruben mester, mondta mosolyogva - a könyv valóban csodálatos!... csak éppen elkábítja az agyunkat; most érzem én, a szerzetes, hogy a lélek korszakról korszakra vándorol, ugyanaz a lélek, csak hogy a halál elfeledteti vele, hogy már élt. Jól mondja, Ruben mester, hogy az egyiptomiaknak teljesen igazuk volt a lélekvándorlással kapcsolatban. Jól mondja, hogy a lelkünkben van az idő és a végtelen tér, és már csak a varázsvessző hiányzik, hogy bárhová áthelyezzen, ahová csak akarjuk. Alexandru vajda idejében élek, és egy láthatatlan kéz belerántott a lelkem titkos jövő idejébe. Hány ember lakozik egyetlen emberben? Pont annyi, ahány csillagot befog egy harmatcsepp a tiszta éjszakai égen. És ha megnagyobbítanánk azt a cseppet, hogy belenézünk a mélyébe, láthatnánk benne az égbolt ezernyi csillagát, mindegyik - egy világ, mindegyik országokkal és népekkel, mindegyik a ráírt korszakok történelmével - egész univerzum egy elillanó cseppben. Milyen okos ez a zsidó!” - gondolta magában Ruben mesterről.

Kosztá Gabriella fordítása

CEZARA

Eredeti elbeszélés

- Ez Euthanasius szigete – gondolta csodálkozva, és lassan lépdelt, minden lépés után álmélkodva egy sort. Még a rovarok is barátságosak voltak ebben a paradicsomban. Kíváncsi, kék, aranyszínű, vörös lepkék takarták be hosszú és fekete haját, úgyhogy feje, mintha kivirágzott volna. A szigetet belengte a méhek, dongók, lepkék örömmoraja, derékig ért a fű, a bükköny kivirágzott hurkokkal csavarodott a lábaira... valami forróság, érzéki illat lepté be ezt a paradicsomot. A tó felé ment, és ahol a gázló volt, átment a szigetre. A méhek zümmögve vették körül a paradicsom új császárat. A barlang fele ment, amelyről tudta, hogy ezen a szigeten kell lennie; meg is találta úgy, ahogy kellett legyen, kőbe vésve, megtalálta a vésőt, a szerszámokat, az ágyat, az edényt a víznek; de az öreg nem volt ott. Az asztalkán volt egy levél.

Érzem, hogy a lelkem földdé válik, a vérem megfagy és semmi sincs benne, akár a vízben, hogy szemeim alig tükrözik ezt a világot, amelyikben élek. Kialszik minden. És nem marad más, csak ez az edény, amelyikben elégették egy gazdag élet fényét. Egy patak vízesése alatt fogok elhelyezkedni; liánok és vízi virágok öleljék körül bokraikkal a testem, és szálaik vegyüljenek bele szakállam és hajszálaim közé... és az élet forrása, a Nap felé fordított tenyereim közé, a méhek ügyködjenek a lépesmézzel, viaszváraikat építgesék. Az örökkön friss vízű folyó oldjon fel, és egyesítsen a természet egészével, de óvjon az elrothadástól. Így a testem évekig a hömpölygés alatt fog feküdni, mint egy mesebeli öreg király, aki évszázadokra elszenderítettet egy elvarázsolt szigeten.

Ieronim a szerelmi jelenetekkel telefestett falakat nézte, régi könyveket és sok irományt látott egy falnak támaszkodó polcon, és érezte egy edényben levő víz szagát, poshadt és állott volt, ebből arra következtetett, hogy az öreg meghalt. Így ő, ennek a békés helynek, ennek az udvarként körülzárt kertnek a természetes örököse, végiglapozgatta a könyveket, amelyek jól megválasztott, érdekes olvasmányoknak ígérkeztek. Ugyancsak elővette az öreg írásait, minden ilyen eszmefuttatás ennek a mély és boldog elmének monogramját viselte

magán, hatása oly nagy volt, hogy mindez szövegösszefüggésekre és megfelelésekre döbbsentette rá gondolatébresztően a fiatalember elméjét. Hamar hozzászólt, hogy tényleg kiismerje magát kis birodalmában, mintha csak otthon lett volna, a kertet és a méheket gondozta, egy szabadon legelő őzzel járta be a sziget bokros, füves területeit. Gyakran, melegebb éjszakákon, meztelenül feküdt a tó partján, csak egy lenből készült lepel volt rajta – és akkor az egész természet, a fehér források zúgása, a tenger moraja, az éjszaka nagysága mély és boldog álomba ringatták, mintha csak valami növény lenne, fájdalom nélkül, álmok nélkül, kívánságok nélkül.

VIII.

Azon a napon, amelyre Cezara és Castelmare eljegyzése volt kitűzve, Bianchi márki szélhűtésben meghalt, poharak és vendégek között szétterülve. Amikor Cezara meglátta elnyújtva az ágyon, még nyitott, üveges szemekkel, kihabzott szájjal, egy ablakhoz támaszkodva nézte undorodva a holttestet. A márki csak magáért élt, és hogy beteljesítse, ami rá lett szabva, s lám, ilyen véget ért. Eladta volna őt, akár Madonna-képet, egy olyan embernek, amelyik mindennél jobban utálta.

Amikor Castelmare megjelent, szinte hozzásimult Cezarához:

– Grófnő – mondta ő –, az apja meghalt, és nem maradt más támasza a világban, csak én, a jövődöbéli férje.

– Még ennyi támaszom sincs, mondta Cezara, mert nem leszel már a jövődöbelim, legalábbis a gyászév megakadályozta ezt a boldogságos fejleményt. Majd egy év múlva kopogtathatsz az ajtómon.

Castelmare elégedetlenül ment ki, még egy kibékíthetetlenül gyűlölködő pillantást vetve a nő felé. Francesco azt javasolta Cezarának, talán jobb lesz, ha elhagyja a várost, mert különben kiteszi magát kegyetlen rajongója ármánykodásának. Legjobb lenne – mondta –, ha visszavonulna egy közeli kolostorba, ahol apácák vannak. Cezara valóban oda is ment a haláleset után az apácákhoz.

Lefogyott a sok gondban, szegény gyermek... Ieronimról semmit sem hallott, csak annyit, hogy Francesco csónakja, amelyben vízre szállt, szétroncsolva hevert a parton, amikor megtalálták, úgyhogy ő azt hitte, vízbefúlt, már rég halott.

A kolostor csendes rózsafái között magára talált. A fürkének – amit kapott – volt egy ablaka, amelyik a kertre és a tengerre nézett; és gyakran elreteszelte az ajtót, hogy senki se zavarhassa. Ilyenkor órákig elnézegette az ezrével fodrozódó hullámokat, ahogy belevesztek a láthatárba, kibámult a kert vadonjára, amelyik szép volt, és úgy festett, akár egy rengeteg erdő, bokrai egész a tengerig húzódtak; vagy máskor, az árnyas helyeken tévelyegve, az útjába eső, vagy bokrok alatt rejlő fűszálakat nézegette, órákat ülve így, remény nélküli fájdalomba süllyedve.

Meleg napokon levetközött, és ruháit a bokrokra aggatva lement a tengerre. Gyönyörű megjelenés, hófehér bőr, a fiatalos finomság és az édes lágyság találkozott benne az érett, bájos, előkelő női szépséggel. A sima bőre olyan áttetsző volt, hogy szinte látszottak rajta az erecskék, amikor a lába a tengerbe csobbant. Amint érezte, ahogy a testét áztatja a tengervíz, kacaja ismét vad és izgatott lett, mint gyerekkorában. A vén óceánnal hadakozva megfiatalodni érezte magát, kedvvel telve a száján vad kacajok jöttek ki, és engedte, hogy az óceán zajos ölelése magával ragadja. Néha, megtörve fehér karjaival a kék hullámokat, olykor féloldalt, máskor a hátán úszkált, kéjesen hengergözve a hullámok hátán.

Esteledett, és ő ismét átengedte magát azoknak a szerelmes érzelmeknek, amelyeket a tengerrel kapcsolatban érzett, és azzal a szokásos erős, édes és kéjes érzéssel nevetgélt a hullámok előtt. Hagyta megtisztulni a torkát, kiengedte haját, engedte ráomlani kerek vállaira és vágytól duzzadó kebleire – amíg csak ily mód meztelenkedett, akár egy antik szobor. Csakhogy ehhez képest az az előnye volt egy szoborral szemben, hogy ő egy élő ember volt, langyos meg édes, sima bőrével, amelyiken folt maradt, ha hozzáértél. Beleugrott a tengerbe és úszni kezdett, célul tűzve ki, hogy elérje a közeli sziklákat, amelyekről úgy gondolta, mintegy negyedórányi tempózásra lehetnek tőle.

A csendes hullámok vitték magukkal, és hamar odaért a sziklákhöz. Szépen, lassan ment előre a meleg és illatos fűvön, amelyik csiklandozta a testét, aztán beleugrott a tóba, amelynek a vize tiszta volt, mint egy könnycsepp. A kellemes víz andalító volt neki, aztán szaladt egyet a narancsokkal teli berekben, lepkék és méhecskék üldözték... Bolondos volt, mint egy eltévedt gyerek, egy mesebeli elvarázsolt

kertben. Aztán látva, hogy a Nap lemenőben van, visszafordult azon az úton, amelyiken jött, de megriadt, mert azt látta, hogy nincs kijárat.

Mit csináljon? Arra gondolva, hogy teljesen eltévedt, még körbeborozta a tekintetét, szemügyre vette a helyet... sehol egy kijárat...

- Jaj - ez volt a fejében -, és mi lenne, ha itt tölteném az éjszakát ebben a csodás paradicsomban? Ki látna, és ki ismerne?

Száva Csanád fordítása

*Bánk bán illusztráció, 1991
(papír, tus, 72 x 56,5 cm)
(a Petőfi Irodalmi Múzeum tulajdona)*